

IV. UTILIZAREA TERENURILOR

IV.1. Stare și tendințe

IV. 1.1. Repartiția terenurilor pe categorii de acoperire utilizare

Fondul funciar al județului Olt a cunoscut schimbări profunde după intrarea în vigoare a Legii din 1991, care a adus schimbarea proprietarilor, fragmentarea terenurilor agricole, lipsa strategiei pe termen lung și neadaptarea practicilor la condițiile fizico-geografice existente.

Tabelul IV.1.1 - Evoluția suprafeței fondului funciar după modul de folosință

Categorია de folosință	UM %	Județul Olt		
		2012	2014	2016
Total	ha	549828	549828	549828
	%	100,00	100,00	100,00
Agricol	ha	440016	434808	434834
	%	80,03	79,08	79,08
Păduri și altă vegetație forestieră	ha	58301	59902	-
	%	10,60	10,89	
Ape și bălți	ha	17891	18390	-
	%	3,25	3,34	
Construcții	ha	19191	19875	-
	%	3,49	3,61	
Căi de comunicație și căi ferate	ha	9935	11209	-
	%	1,81	2,04	
Terenuri degradate și neproductive	ha	4494	5644	-
	%	0,82	1,03	

Sursa: INS Olt

În Județul Olt ponderea terenurilor agricole este peste media națională de 61,60%, la sfârșitul anului 2010 fiind de 79,08%. Această structură a fondului funciar este favorabilă dezvoltării preponderente a sectorului agricol.

Terenurile forestiere ocupă 10,89% din suprafața totală (59.902 hectare), fiind situate mult sub media națională (28,33%). Ponderea suprafeței ocupată de ape și bălți a fost la sfârșitul anului 2009 de 3,34%, ponderea apropiată de media înregistrată la nivel național (3,50%).

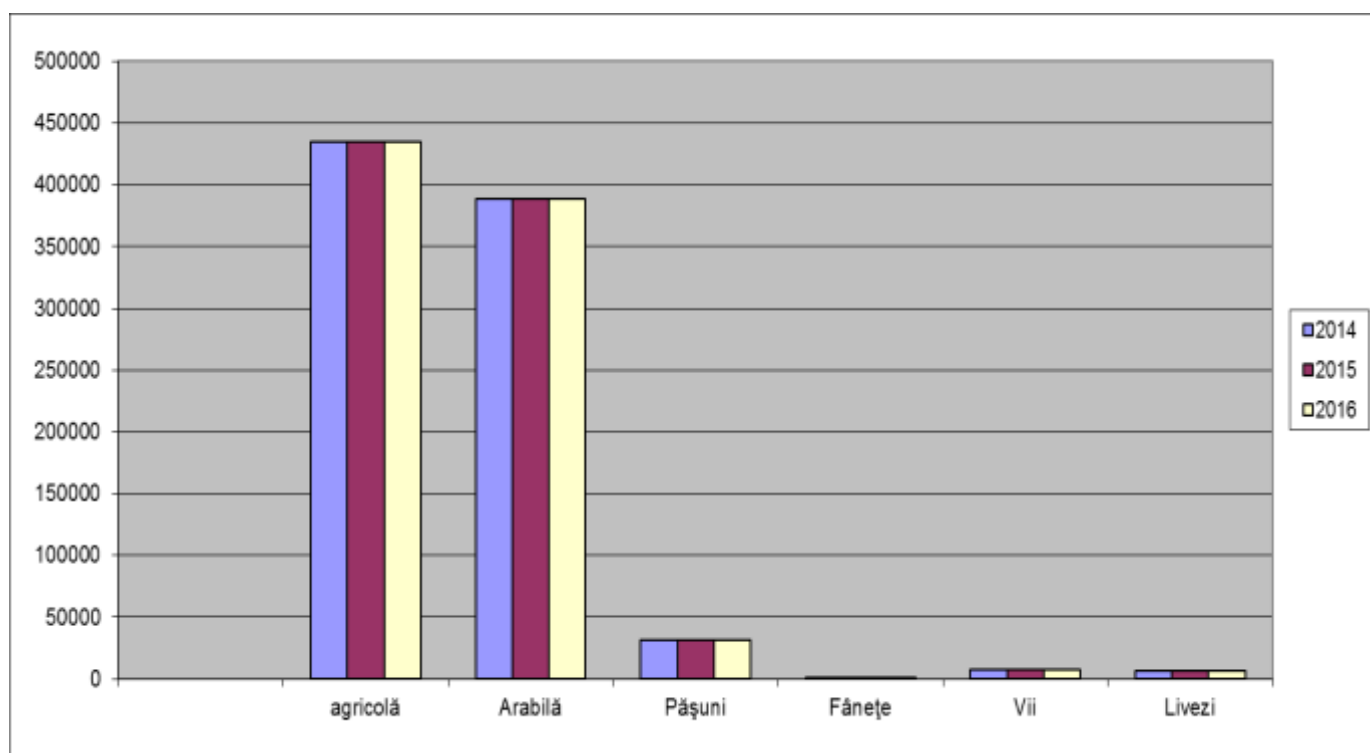
În perioada 2000-2010, structura fondului funciar nu a înregistrat schimbări semnificative: se poate remarca o ușoară scădere a suprafețelor ocupate de categoria agricol (0,0095%), însoțită de o creștere a suprafețelor ocupate de terenurile forestiere (1,02%) și de cele ocupate de ape și bălți (1,02%).

Suprafața agricolă a județului Olt repartizată pe categorii de folosință este prezentată în tabelul IV. 1.2, astfel:

Tabelul IV.1.2. - Fondul funciar, după modul de folosință, [ha]

Anul	Suprafața	din care, pe categorii de folosință:					
	totală	agricolă	Arabilă	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi
2014	549828	434834	388471	31784	529	7634	6416
2015	549828	434808	388471	31784	529	7634	6416
2016	549828	434442	388445	31784	529	7634	6416

Fig. IV.1.2. Fondul funciar, după modul de folosință, [ha]

Sursa: INS Olt

IV.1.2. Tendințe privind schimbarea destinației utilizării terenurilor

Prin reforma funciară, inițiată la începutul anilor nouăzeci și finalizată după anul 2000, majoritatea categoriilor fondului funciar au fost privatizate într-o proporție considerabilă: 84,98% din suprafața județului.

La sfârșitul anului 2009, ponderea sectorului privat era dominantă în cazul terenurilor agricole (95,91%), a terenurilor degradate și a construcțiilor, iar în cazul celorlalte categorii de folosință predomina proprietatea publică: apele și bălțile aparțineau într-o proporție de 88,94% sectorului public, iar pădurile în proporție de 58,07%.

Analiza componentelor fondului funciar prezintă importanță deoarece acesta exercită un rol considerabil în dezvoltarea economiei rurale, fiind unul din cele mai importante mijloace de producție.

Distribuția comunelor din județul Olt după ponderea suprafeței agricole în suprafața totală este prezentată în figura IV.1.2.1..

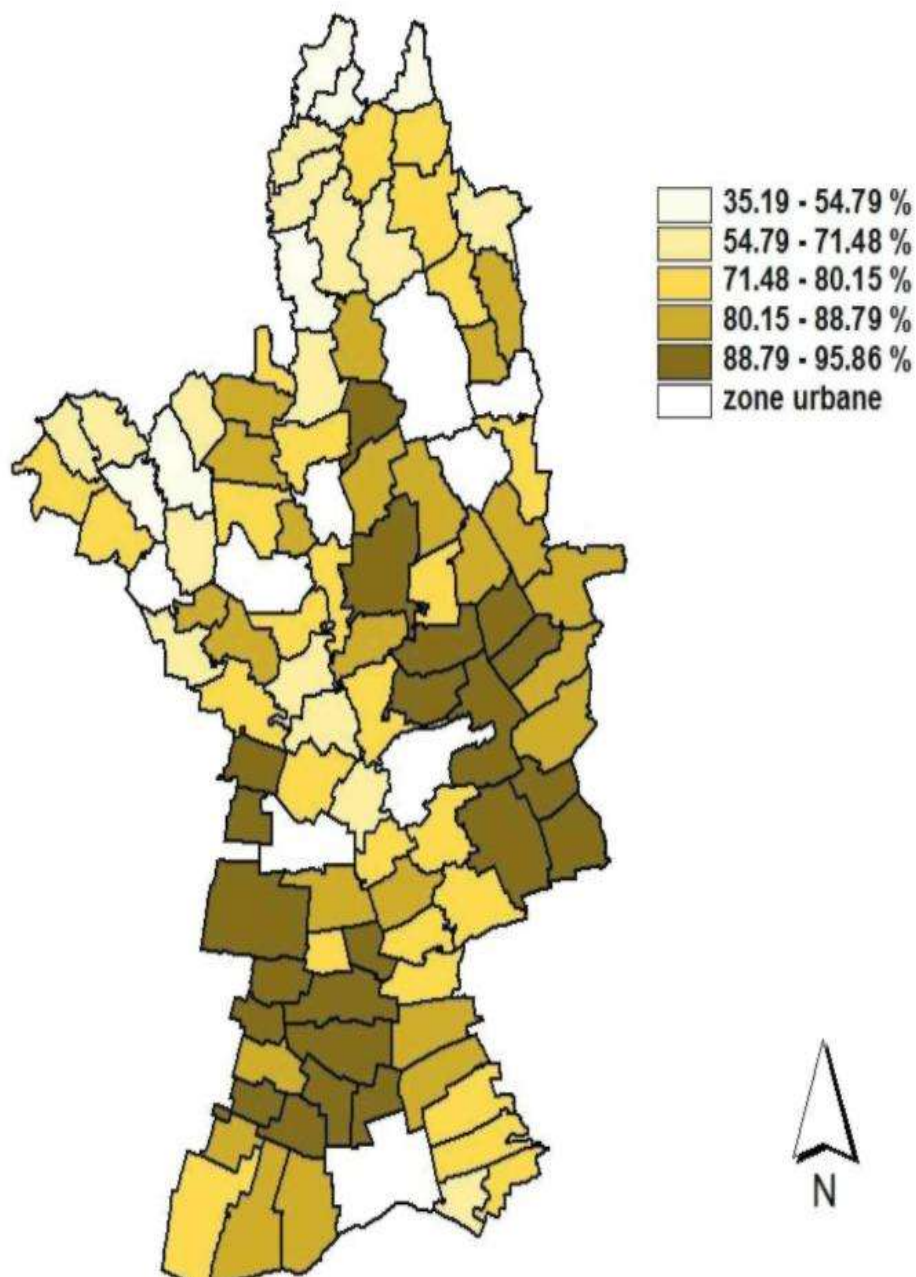

Figura IV.1.2.1. - Ponderea suprafețelor agricole din suprafața totală a comunelor
 Sursa (prelucrare după INS, Baza de date pe localități, 2008)

Densitatea agricolă

Dacă analizăm densitatea agricolă constatăm că există valori reduse ale presiunii populației rurale asupra spațiului agricol: valorile au un interval de fluctuație moderat: de la 0,34 hectare agricol/ locuitor în comuna Slătioara până la maxim 6,79 hectare agricol/ locuitor în comuna Radomirești.

Densitatea agricolă a spațiului rural este prezentată în figura IV.1.2.2.

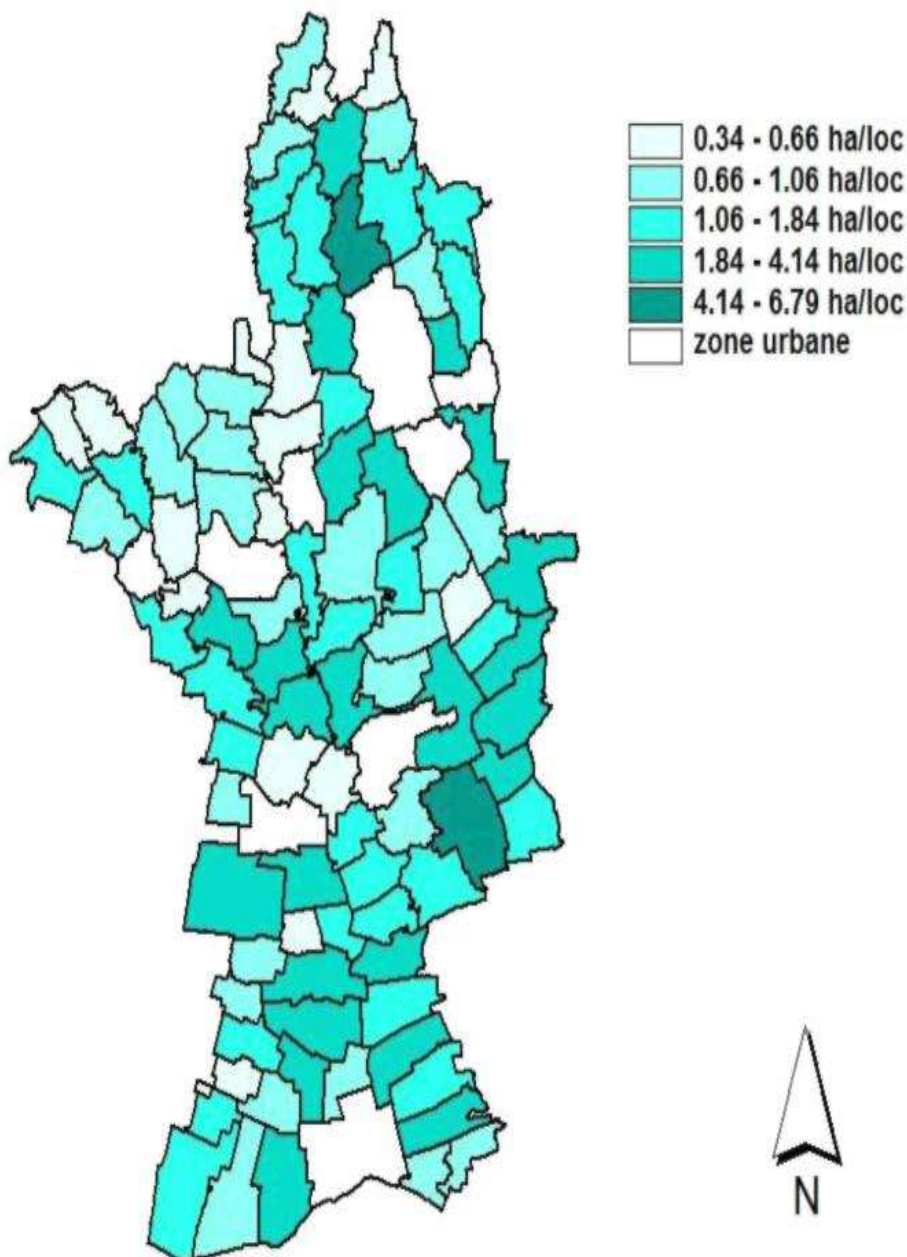

Figura IV.1.2.2. - Densitatea agricolă a spațiului rural

Sursa: (prelucrare după INS, Baza de date pe localități, 2008)

Modalitatea de distribuire a valorilor acestui indicator este definită de procesele funciare care au avut loc și de structurile socio-ocupaționale care au avut evoluții specifice.

În tabelul IV.1.2.3. este prezentată valoric producția agricolă obținută, iar în tabelul IV.1.2.4. - sunt prezentate producțiile medii la hectar cu care s-au obținut veniturile respective.

tabelul IV.1.2.3. - Producția agricolă de bunuri și servicii agricole, [mii RON]

Anul	Total	Vegetală	Animală	Servicii agricole
2008	1931732	1322404	600902	8426
2009	1779899	1174546	593920	11433
2010	1875620	1348345	523449	3826

Sursa: INS Olt

tabelul IV.1.2.4. - Producția medie la hectar la principalele culturi [kg]

Anul	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Grâu	3300	2564	2531	723	3113	2556	2840
Orz și orzoaică	3413	2192	2259	730	3026	2451	2297
Ovăz	2274	1762	1878	809	1777	1209	1778
Porumb boabe	3640	2482	3203	531	2105	3768	4384

Tendențe

O serie de tendințe în desfășurare modelează viitorul context european și mondial, și multe dintre acestea sunt în afara influenței directe a Europei.

Megatendențele globale sunt corelate la nivel mondial cu dimensiunile sociale, tehnologice, economice, politice și chiar de mediu. Principalele evoluții includ schimbarea modelelor demografice sau accelerarea ratelor de urbanizare, chiar schimbări tehnologice rapide, aprofundarea integrării pieței, implicarea schimbărilor puterii economice sau schimbările climatice.

O categorie de activități de producție din agricultura intensivă și o practică agricolă nerațională au generat un impact negativ asupra mediului natural din România. Date statistice relevă faptul că folosirea intensivă a fertilizanților și pesticidelor, practicile incorecte de irigare și drenare, nivelul înalt de mecanizare aplicat unui teren incompatibil cu o asemenea activitate, au generat o degradare accelerată a factorilor de mediu (în special asupra solului și apei).

România se confruntă cu un grad de deteriorare a calității solului prin fenomene de eroziune, acidifiere, alcalinizare, exces de umiditate sau secetă, sărăturate, compactare.

Principalul proces de degradare a solului, prin extensie și impact socio-economic îl reprezintă *eroziunea prin apă*, care împreună cu alunecările de teren cuprind foarte mult teren agricol.

Al doilea factor ca importanță în degradarea solului este *excesul periodic de umiditate și excesul de seceta* frecventă care afectează terenul agricol și terenurile forestiere.

Un proces primar, natural, întâlnit este *sărăturarea*, care în mare măsură este intensificat de unele tehnici ameliorative impropriu aplicate, cum sunt îndiguirea, desecarea și irigația.

Un rol important în degradarea fizică a solului îl ocupă compactarea antropică a solului și formarea crustei. Compactarea este întâlnită pe teren arabil datorându-se în principal, greutatea și/sau folosirii prea frecvente a utilajelor agricole, cu deosebire în condiții de umiditate nepotrivită a solului, fie pe soluri prea uscate, fie pe soluri prea umede;

aceasta din urmă este îndeosebi o rezultată a încărcăturii mari pe un tractor a suprafeței arabile. Crustificarea și obturarea porilor solului apare mai ales pe solurile prăfoase și lutoase, cu un conținut redus de materie organică, cu structura orizontului superior distrusă ca urmare a lucrărilor agricole intensive și repetat efectuate în condiții necorespunzătoare de umiditate, cu covor vegetal sărac, care permite un impact maxim al picăturilor de ploaie.

Studiile recente consemnează un trend descendent al cantității de azot utilizate în agricultură. Consumurile de pesticide mențin același trend descendent ca și nivelul consumului de îngrășăminte.

IV.2. Impactul schimbării utilizării terenurilor asupra mediului

IV. 2.1. Impactul utilizării terenurilor asupra terenurilor agricole

În conformitate cu legislația Fondului funciar, clasificarea terenurilor se face după destinația acestora în următoarele categorii:

- a. terenuri cu destinație agricolă;
- b. terenuri cu destinație forestieră;
- c. terenuri aflate permanent sub ape;
- d. terenuri din intravilan;
- e. terenuri cu destinații speciale.

Suprafața agricolă la nivelul județului Olt în 2015 a fost de 434442 ha repartizată astfel:

- arabil – 388079 ha
- pășuni naturale – 31784 ha
- fânețe – 529 ha
- patrimoniu viticol – 7634 ha
- patrimoniu pomicol – 6 416 ha

În județul Olt o suprafață de cca. 47.899 ha teren agricol este afectată negativ de degradarea solului prin: eroziune de suprafață, de adâncime și eoliană, alunecări de teren, inundabilitate, compactare, reducerea conținutului de materie organică, salinizare, seceta pedologică și atmosferică, scoaterea din circuitul agricol.

- Eroziune totală 30.124 ha;
- Aciditatea solului 152.593 ha;
- Salinizare 1.000 ha;
- Alunecări de teren 613 ha;
- Inundabilitate 2.249 ha;
- Compactare 120.000 ha;

Presiuni ale unor factori asupra stării de calitate a solurilor

Îngrășăminte

Tipurile de îngrășăminte chimice folosite pe teritoriul județului Olt au fost azotul - N și fosforul - P_2O_5 , iar cantitatea totală utilizată la hectar, pe suprafața agricolă, a fost în perioada 2009 - 2014 de cca. 29 kg de substanța activă la hectar. Suprafața medie pe care s-au aplicat îngrășăminte în aceeași perioadă a fost în medie de 12000 ha.

Produse pentru protecția plantelor (fitosanitare)

Toate produsele de uz fitosanitar folosite în concentrate și doze optime recomandate conform certificatelor de omologare, nu sunt fitotoxice și nu lasă reziduuri în sol.

La nivelul județului Olt, în aceeași perioadă au fost folosite în medie 179 tone de pesticide anual, din care 30 t/an insecticide, 60 t/an fungicide și 89 t/an erbicide.

Soluri afectate de reziduuri zootehnice

Depozitarea necorespunzătoare a dejecțiilor animaliere poate conduce la impurificarea apelor cu nitrați. Dejecțiile animale aplicate excesiv ca îngrășăminte afectează proprietățile solurilor. Acestea pot conține NaCl, biostimulatori, uree, medicamente, agenți patogeni, care produc poluarea chimică și biologică solului, scad permeabilitatea și pot difuza până la pânzele de ape freatiche, transformându-le în focare de substanțe chimice.

Utilizarea durabilă a solului impune respectarea unor măsuri cum sunt:

- extinderea, promovarea și generalizarea cultivării unor soiuri și hibrizi rezistenți la atacul dăunătorilor și bolilor.
- respectarea rotației culturilor.
- administrarea uniformă și în raport echilibrat a îngrășămintelor naturale și chimice.
- limitarea utilizării produselor chimice și excluderea celor dăunătoare pentru om sau care au efecte negative asupra mediului înconjurător,

Poluarea solurilor în urma activității din sectorul industrial

O suprafață de 37,4 ha este destinată depozitelor industriale (halde) de pe lângă societățile, cu profil metalurgic, SC SMR SA Balș, SC ALRO SA Slatina, SC ALPROM SA Slatina și SC ECOMIN S.R.L. Câmpina, punct de lucru - Slatina.

Activitatea de extracție a petrolului a poluat și poluează solul în perimetrele petrolifere Iancu Jianu, Ciurești Nord - Bîrla, Ciurești-Tufeni -Surdulești, Negreni și Otești-Deleni-Poboru cu produse petroliere și ape de zăcământ pe o suprafață de aproximativ 317 m²

Îmbunătățiri funciare

În județul Olt prin SNIF SA Suc Olt, există în administrare suprafața de 75296 ha amenajată cu lucrări de desecare din care pe suprafața de 14445 ha eliminarea excesului de umiditate se asigură prin pompare. Această suprafață se află în incinta îndiguită Dăbuleni-Potelu-Corabia. Această zonă a fost în întregime afectată de inundațiile produse în anul 2006.

Pe restul suprafeței amenajate cu lucrări de desecare, eliminarea excesului de umiditate, în special al aportului pluviometric deosebit, se face prin canalele principale din cadrul sistemelor de irigații, care unesc firul natural al văilor și sunt în administrarea SNIF SA, și acolo unde a fost cazul au fost executate canale secundare cu descărcare în canalele principale. Aceste canale secundare, acolo unde au fost proiectate de stat, sunt în inventarul societății respective, iar unde este proprietate privată sunt în administrația SNIF.

SNIF SA are în administrare 180145 ha amenajate cu lucrări de irigații, din care repus în funcțiune 46.292 ha.

Județul Olt este predispus efectelor nefaste ale secetei pe majoritatea teritoriului, totuși putând menționa faptul că lipsa de umiditate se resimte deosebit de puternic în zona de sud unde predomină solurile nisipoase precum și în Câmpia Caracalului și Câmpia Boianului.

IV.2.2. Impactul schimbării utilizării terenurilor asupra habitatelor

Resursele de sol

Solul este definit drept un corp natural, modificat sau nu prin activitatea omului format la suprafața scoarței terestre ca urmare a acțiunii interdependente a factorilor bioclimatici asupra materialului sau rocii parentale. În general, solul este caracterizat prin două straturi de bază: sol și subsol. Primul corespunde aproximativ stratului de dezvoltare maximă a rădăcinilor (gros de 60 - 80 cm). Al doilea corespunde adâncimii cuprinse între 80 - 140 cm și în care se execută lucrări pedoameliorative durabile (desecarea, spălarea sărurilor etc.).

Calitatea solurilor este determinată în principal de proprietățile acestora.

Textura determină sau influențează alte proprietăți ale solului, condițiile de creștere a plantelor, determină stabilirea diferențiată a măsurilor agrotehnice, agrochimice și ameliorative ce urmează să fie aplicate solului.

În ceea ce privește solurile din județul Olt situația terenurilor agricole este următoarea:

- soluri cu textură fină (grele) - 3.300 ha
- soluri cu textură grosieră (ușoară) - 11.600 ha

Solurile grele cu textură fină se întâlnesc în Câmpia Boianului și în partea de N a județului Olt (Podișul Getic).

Solurile cu textură grosieră se întâlnesc pe suprafețe apreciabile în partea de S-V a județului Olt (zona localității Ianca), iar pe suprafețe mai restrânse în luncile principalelor cursuri de apă.

Conținutul solului în humus determina gradul de fertilitate al acestuia. În ceea ce privește aprovizionarea cu humus a solurilor din județ, acestea se prezintă astfel:

- soluri sărace și foarte sărace (sub 2%) - cca. 39.362 ha = 9%
- soluri mediu aprovizionate (2 - 3 %) - cca. 387.844 ha = 88,8%
- soluri bine aprovizionate (peste 3%) - cca. 9.300 ha = 2,2%

Scăderile conținutului de humus se explica prin faptul ca, fertilizările organice (gunoi de grajd) se realizează pe suprafețe din ce în ce mai mici, în timp ce s-a folosit foarte mult practica arderii miriștilor cerealelor păioase fără motiv, lipsind astfel solul de materia organica necesara formarii humusului. O cauză colaterală scăderii cantității de humus din sol o constituie și faptul ca s-au redus foarte mult dozele de îngrășăminte chimice aplicate la plantele de cultură datorită scăderii puterii economico - financiare a agricultorilor cât și folosirii unilateral a anumitor îngrășăminte chimice și în special cele pe bază de azot.

Reacția solului este determinată de raportul dintre concentrația de ioni H^+ și OH^- .

Pe teritoriul județului Olt, în general, reacție acida au argiluvisolurile, răspândite în partea de Nord a județului, reacție alcalina au solurile halomorfe din Lunca Oltului și a Dunării, reacție slab-acidă și neutră au molisolurile, cambisolurile, solurile aluviale și verisolurile.

Geografic, solurile județului Olt se împart în mai multe unități zonale și intrazonale, care constituie potențialul pedologic, valorificat ca bază de dezvoltare a biocenozelor și culturilor de tot fel, în raport cu condițiile mediului înconjurător.

Tabelul IV.2.2. - Folosința agricolă a diferitelor tipuri de soluri [ha]

Nr. crt.	Tipul de sol	Suprafața totală	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi
1.	Regosol	2736	0	2500	0	0	236
2.	Psamosol	3864		2986	0	213	400
3.	Aluviosol	39487	34999	3855	215	0	418
4.	Cernoziom	80435	78582	881	0	972	0
5.	Faeoziom	91471	88041	2064	0	1350	16
6.	Eutricambosol	11443		4267	0	875	503
7.	Preluvosol	57150	48192	3114	0	3491	2352
8.	Luvosol	54506	50968	1305	0	243	1990
9.	Planosol	6172		4936	0	0	250
10.	Vertosol	76551	72928	3567	56	0	0
11.	Gleiosol	2932		932	22	0	0
12.	Stagnosol	919		12	50	0	0
13.	Soloneț	307		0	0	0	0
14.	Erodosol	6861		6411	0	200	250
15.	Total	434834	393254	27477	343	7344	6416

Formarea și evoluția numeroaselor tipuri de soluri dezvoltate pe teritoriul județului Olt se datorează variabilității spațiale și temporale a factorilor pedogenetici naturali. Acțiunea fiecărui factor pedogenetic nu este izolată, ci se combină cu a celorlalți, iar modul diferit de asociere locală sau regională explică diversitatea solurilor formate.

Geografic, solurile din județul Olt se împart în mai multe unități zonale și intrazonale, care constituie potențialul pedologic, valorificat ca baza de dezvoltare a biocenozelor și a culturilor de tot felul, în raport cu condițiile mediului înconjurător (geografic).

Principalele clase de soluri

Principalele clase de soluri întâlnite sunt: argiluvisoluri, cambisoluri, molisoluri, soluri hidromorfe, soluri neevoluate trunchiate sau desfundate, vertisoluri .

Dintre toate clasele de soluri enumerate mai sus, cea mai mare pondere o ocupă argiluvisolurile (*clasa de sol la care procesul pedogenetic principal este iluvierea argilei și formarea orizontului B argiloiluvial*) și solurile neevoluate trunchiate sau desfundate (*în cadrul acestor soluri lipsesc orizonturile diagnostice, cel mult un orizont A, urmat de material parental, sau profil trunchiat sau desfundat atât de intens, încât solul nu poate fi încadrat într-o unitate de sol definită mai sus*). Primele se găsesc în partea de est a Oltului pe terasele acestuia care se încadrează în piemontul Cotmeana, iar cele din urmă se găsesc în albia majoră a râului în special la vest de Olt și în albiile râurilor afluențe.

Tipuri de soluri

Cambisolurile reprezintă clasa de sol ce include soluri cu orizont cambic; sunt întâlnite în petice în partea de nord-vest și vest.

Molisolurile - clasa de soluri care include solurile cu orizont Amolic și orizont subiacent, de asemenea de culoare închisă, cel puțin în partea superioară, datorită bioacumulării intense. Sunt întâlnite în areale restrânse în cadrul albiei majore a Oltului, în special în partea de sud.

Solurile hidromorfe sunt solurile care prezintă orizont gleic sau pseudogleic; acest lucru este datorat pantelor reduse și faptului ca apa nu are unde să se scurgă. Se localizează în nord-estul municipiului Slatina, dar mai apar și mici petece la vest de Olt.

Vertisolurile - clasa de soluri sau tip de sol format pe argile predominant gonflabile care își măresc mult volumul prin umezire. Specificul solificării este dat de manifestarea proceselor vertice, ce duc la formarea în masa solului a unor fete de alunecare oblice și /sau agregate structurale mari, oblice, cu colțuri și muchii ascuțite; aceste elemente apar în perioadele umede, când are loc gonflarea care determină presarea agregatelor structurale. Acestea au o pondere redusă în cadrul arealului, se întâlnesc pe terasele Oltului în partea de est și de sud-est a zonei.

SOLURILE ZONALE

Acestea cuprind: cernoziomurile, cernoziomurile levigate, solurile brun-roșcate și solurile argilo - iluviale brune și brune podzolite.

Cernoziomurile sunt specifice părții sudice a Văii Oltului, mai precis în sud-vest. Acestea reprezintă cele mai fertile soluri ale regiunii, mai ales ca sunt formate pe loess și pe depozite loesside, care le măresc și mai mult fertilitatea. Mai precis în cadrul Văii Oltului se întâlnesc *cernoziomurile levigate* (slab, mediu și puternic), *cernoziomul ciocolatiu* (doar în sudul județului și foarte mult pe terasele Oltului, orientate pe direcția nord - sud). Local, cernoziomurile levigate au caracter nisipos sau argilos.

Solurile brun - roșcate reprezintă solurile dominante din cadrul văii Oltului, deși în cadrul județului sunt solurile cu cea mai mică răspândire, deoarece se întâlnesc doar de o parte și de alta a luncilor Oltului și Oltețului. Ca o fâșie îngustă, apar totuși, dar numai pe terasele înalte ale Oltului. Dezvoltate pe loessuri și pe depozite loessoide, ele se disting prin culoarea ruginie - roșcată, datorită hidroxizilor de fier. Local, aceste soluri prezintă procese de podzolire.

Ca și cernoziomurile, solurile brun - roșcate sunt prielnice tuturor culturilor, dar cantitatea mai mare de precipitații (550 - 580 mm) nu impune în aceeași măsură lucrări de irigație în lunile de vară.

Solurile argilo - iluviale brune și brune podzolite (local pseudogleizate) sunt prezente în partea de nord și mai ales la est de Olt în Piemontul Cotmenei, unde umiditatea este mai bogată. Local apar soluri brun închise. Conținutul în argilă variază între 30 și 60%, iar cel de humus este de 2 - 5%.

SOLURILE INTRAZIONALE

Acestea se remarcă prin prezența lor atât la nivelul interfluviilor din partea de est, din cuprinsul Piemontului Cotmenei, cât și în zona orașului Slatina și mai la sud de oraș în Câmpia Boianului, dar mai ales pe fundul văilor și pe versanți.

Solurile litomorfe sunt reprezentate prin soluri de culoare închisă (neagră) argiloase, compacte (smolnite), cu dezvoltare la est de Olt.

Datorită cantității mari de argilă, în anii ploioși ele rețin apa din precipitații, generând un exces temporar de umiditate, iar în timpul verilor uscate crapă. Cantitatea redusă de humus (2,6 - 4,5%) și de azot le clasifică în categoria solurilor care impun fertilizarea lor prin îngrășăminte.

Solurile slab dezvoltate și de luncă cuprind regosolurile și solurile aluviale.

Regosolurile nisipoase (psamoregosolurile) - se găsesc pe versanți, suprapunându-se în cele mai multe cazuri cu solurile erodate.

În lunci întâlnim aluviuni și soluri aluviale, la care se adaugă pe mici porțiuni solurile hidromorfe și halomorfe.

Aluviunile și solurile aluviale au o fertilitate ridicată, datorită conținutului ridicat în substanțe nutritive, regimului hidric, texturii depozitelor și drenajului natural. Folosirea lor în condiții optime impune efectuarea unor lucrări de îmbunătățiri funciare (îndiguirea sectoarelor inundabile, desecarea celor cu exces de umiditate, irigarea, îngrășăminte etc.).

În lunca Oltului au cea mai mare extindere și tot aici mai apar și solurile aluviale brune mai mult în partea de nord, iar la sud de ele apar și cernoziomurile de luncă, în sudul acesteia. Nu lipsesc și unele sectoare reduse ca întindere cu soluri hidromorfe (lacustro - mlăștinoase) și halomorfe (la sud de localitatea Slătioara - care se află la sud - vest de Slatina). Solurile aluviale nu se întâlnesc numai în lunca Oltului ci și în luncile afluenților acestuia.

EROZIUNEA SOLURILOR

În legătură cu eroziunea solurilor, se ridică probleme importante mai mult în partea de nord, unde, în bazinele de recepție ale diferitelor pâraie și în lungul versanților laterali, au loc procese gravitaționale, eroziuni în suprafață care duc la degradarea terenurilor agricole, fapt ce impune amenajarea lor.

În partea din sud, din perimetrul orașului Slatina, unde se face trecerea spre zona de câmpie, eroziunea se resimte numai pe fundul văilor și pe versanții abrupti, unde sunt prezente sufoziunea, eroziunea torențială și procese gravitaționale. Eroziunea eoliană este foarte slabă, ca și restul proceselor naturale și antropice.

Nu e de neglijat nici influența negativă pe care o au unele animale asupra degradării solurilor, cum ar fi popândăul, hârciogul și mistrețul. Dar cel mai puternic impact negativ îl are activitatea antropică, prin tăierea pădurilor și extinderea terenurilor agricole.

În istoria județului Olt, înainte de realizarea lucrărilor de îndiguire, sunt evidențiate numeroase inundații și exces de umiditate în perioadele ploioase.

Constituția petrografică a teritoriului județului Olt a determinat varietatea zăcămintelor de substanțe minerale utile, care se regăsesc ca zăcăminte de combustibili fosili și sub formă de roci utile.

Dintre rocile utile, numite roci de construcție, se exploatează nisipurile și pietrișurile, cu precădere din albia râurilor Olt, Olteț și Vedea.

Arealele cu zăcăminte de combustibil, petrolifere și gazeifere, localizate pe teritoriul județului Olt sunt cele de la Balș, Oțești, Ciurești, Spineni.

Utilizarea solurilor determină schimbări fără precedent în peisaje, ecosisteme și mediu. Zonele urbane și infrastructura aferentă sunt utilizatorii de soluri cu cea mai rapidă creștere, în principal pentru terenurile agricole productive.

Peisajele rurale sunt în schimbare datorită intensificării agriculturii, abandonării terenurilor și exploatării forestiere. Zonele de coastă și de munte sunt supuse unui proces de reorganizare spațială profundă pentru integrarea turismului intensiv și a activităților de recreare.

Activități precum agricultura, silvicultura, transporturile și locuințele utilizează sol, schimbându-i starea naturală și funcțiile. Multe probleme de mediu se nasc din utilizarea terenurilor; acest lucru duce la schimbări climatice, pierderea biodiversității și poluarea apei, a solurilor și a aerului. Impacturile pot fi directe, de exemplu deteriorarea habitatelor naturale și a peisajelor, sau indirecte, de exemplu izolarea solului și defrișarea, sporind riscurile de inundații. Schimbările climatice duc la deșertificare, la schimbări în învelișul terestru și viituri, printre altele.

Pentru că 65% din populația județului trăiește în orașe, problemele utilizării terenurilor urbane sunt, în prezent, de o importanță majoră. Totuși, gestionarea terenurilor agricole și a multiplelor funcții ale acestora - producția alimentară, conservarea naturii, recreare și locuințe - este la fel de importantă. Ocuparea crescută a terenurilor pentru **urbanizare** are loc în principal pentru terenuri agricole. În perioada 1990-2012, din toate suprafețele transformate în terenuri artificiale, 48% au fost terenuri arabile sau sub culturi permanente și 36% au fost pășuni sau terenuri agricole mixte. Creșterea în **transporturi** a amplificat **ocuparea terenurilor de către infrastructura transporturilor**.

IV.3. Factorii determinanți ai schimbării utilizării terenurilor

IV.3.1. Modificarea densității populației

Conform Legii nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități, județul Olt posedă 2 localități urbane de rangul II, Municipiile Slatina și Caracal, 6 localități de rangul III, orașele Balș, Corabia, Drăgănești-Olt, Piatra-Olt, Potcoava și Scornicești, 104 localități de gradul IV, sate reședințe de comune și 377 sate componente, localități de rangul V. Potcoava a fost declarat oraș în anul 2004, prin Legea nr. 83/2004, ce modifică Legea nr. 351/2001.

(Observație: numărul comunelor și satelor nu este specificat ca atare în Legea 351/2001. Situația acestora este valabilă, conform DJS Olt, începând cu anul 2004 și până în prezent).

Conform rezultatelor preliminare ale Recensământului Populației și al Locuințelor din anul 2011 în județul Olt, populația județului Olt însumează un total de **415.530 locuitori** (cu 47.204 persoane mai puțin față de anul 2010).

(Observație: Conform Anuarului Statistic Român 2011, populația județului Olt la 01.07.2010 era de 462.734 locuitori).

Pe medii de locuit structura populației se prezenta astfel:

- mediul urban 156.297 locuitori (37,61 %);
- mediul rural 259.233 locuitori (62,39%).

Populația feminină este majoritară, reprezentând 50,69% din populația stabilă preliminară.

Ca mărime demografică se constată diferențe destul de mari între orașele județului. Raportul dintre primul oraș în ierarhie, Slatina (63.524 loc.) și ultimul oraș, Potcoava (5.534 loc.) este de 1 1,47/1.

Densitatea medie a localităților este de 89/ 1000 km², iar cea a satelor de 69 sate/1000 km², peste media pe țară de 55 sate/1000 km².

Mărimea medie a unei comune este de 2.493 locuitori, mai mică decât media pe țară, de 3.875 loc./comună.

Densitatea medie a populației la nivelul județului Olt este de 75,6 loc./km². În profil teritorial, densitatea prezintă diferențieri marcante, de la 18,8 loc./km² în comuna Oporelu până la 1176,4 loc./km² în municipiul Slatina.

Mărimea demografică a așezărilor din mediul urban și rural în anul 2011 este exprimată în tabelul **IV.3.1.1.**

Tabelul IV.3.1.1 - Populația la nivelul județului Olt în anul 2011

Nr. crt.	Denumire UAT	Populație 2011	Nr. crt.	Denumire UAT	Populație 2011
1	Municipiul Slatina	63.524	57	Mihăești	1629
2	Municipiul Caracal	28.673	58	Milcov	1493
3	Oraș Balș	16.840	59	Morunglav	2473
4	Oraș Corabia	14.770	60	Movileni	3287
5	Oraș Drăgănești-Olt	10.033	61	Nicolae Titulescu	1230
6	Oraș Piatra-Olt	5.932	62	Obârșia	2855
7	Oraș Potcoava	5.534	63	Oboga	1723
8	Oraș Scornicești	10.991	64	Oporelu	1259
Total mediu urban 156.297			65	Optași-Măgura	1230
9	Baldovinești	1087	66	Orlea	2292
10	Băbiciu	1994	67	Osica de Jos	1558
11	Bălteni	1669	68	Osica de Sus	5113
12	Bărăști	1782	69	Pârșcoveni	3047
13	Bârza	2478	70	Perieți	2206
14	Bobicești	3243	71	Pleșoiu	3035
15	Brastavățu	4786	72	Poboru	1976
16	Brâncoveni	2662	73	Priseaca	1459
17	Brebeni	3080	74	Radomirești	3232
18	Bucinișu	2087	75	Redea	2946
19	Călui	1488	76	Rotunda	2791
20	Cârlogani	2283	77	Rusănești	4207
21	Cezieni	1793	78	Sâmburești	1167
22	Cilieni	3170	79	Sârbii-Măgura	2005
23	Colonești	2060	80	Scărișoara	2920
24	Corbu	2408	81	Schitu	2519
25	Coteana	2437	82	Seaca	2021
26	Crâmpoia	3519	83	Slătioara	2477
27	Cungrea	2131	84	Spineni	2033
28	Curtișoara	4111	85	Sprâncenata	2607
29	Dăneasa	3789	86	Stoenești	2358
30	Deveselu	3050	87	Stoicănești	2548
31	Dobrețu	1160	88	Strejești	3318
32	Dobrosloveni	3711	89	Studina	3014
33	Dobroteasa	1782	90	Șerbănești	2884

Nr. crt.	Denumire UAT	Populație 2011	Nr. crt.	Denumire UAT	Populație 2011
34	Dobrun	1516	91	Șopârlița	1268
35	Drăghiceni	1767	92	Ștefan cel Mare	1753
36	Făgețelu	1218	93	Tătulești	1072

37	Fălcoiu	3855	94	Teslui	2629
38	Fărcașele	4614	95	Tia Mare	4430
39	Găneasa	3686	96	Topana	961
40	Găvănești	2027	97	Traian	3162
41	Gârcov	2238	98	Tufeni	2963
42	Ghimpețeni	1506	99	Urzica	2236
43	Giuvărăști	2361	100	Valea Mare	3524
44	Gostavățu	2837	101	Vădastra	1413
45	Grădinari	2133	102	Vădăstrița	3361
46	Grădinile	1471	103	Văleni	2684
47	Grojdibodu	2804	104	Vâlcele	2460
48	Gura Padinii	1634	105	Verguleasa	3004
49	Ianca	3505	106	Vișina	2940
50	Iancu Jianu	3947	107	Vișina Nouă	1739
51	Icoana	1832	108	Vitomirești	2212
52	Ipotești	1428	109	Vlădila	1918
53	Izbiceni	4663	110	Voineasa	2119
54	Izvoarele	3380	111	Vulpeni	2162
55	Leleasca	1597	112	Vulturești	2443
56	Mărunței	4089	Total mediu rural		259.233

(Sursa: *Recensământul Populației și al Locuințelor - 2011 în județul Olt, rezultate preliminare*)

Situația evoluției populației județului Olt este redată în Tabelul IV.3.1.1.

1992	523291
2002	489274
2011	415530

Harta localităților din județul Olt este prezentată în Figura IV.3.1.2

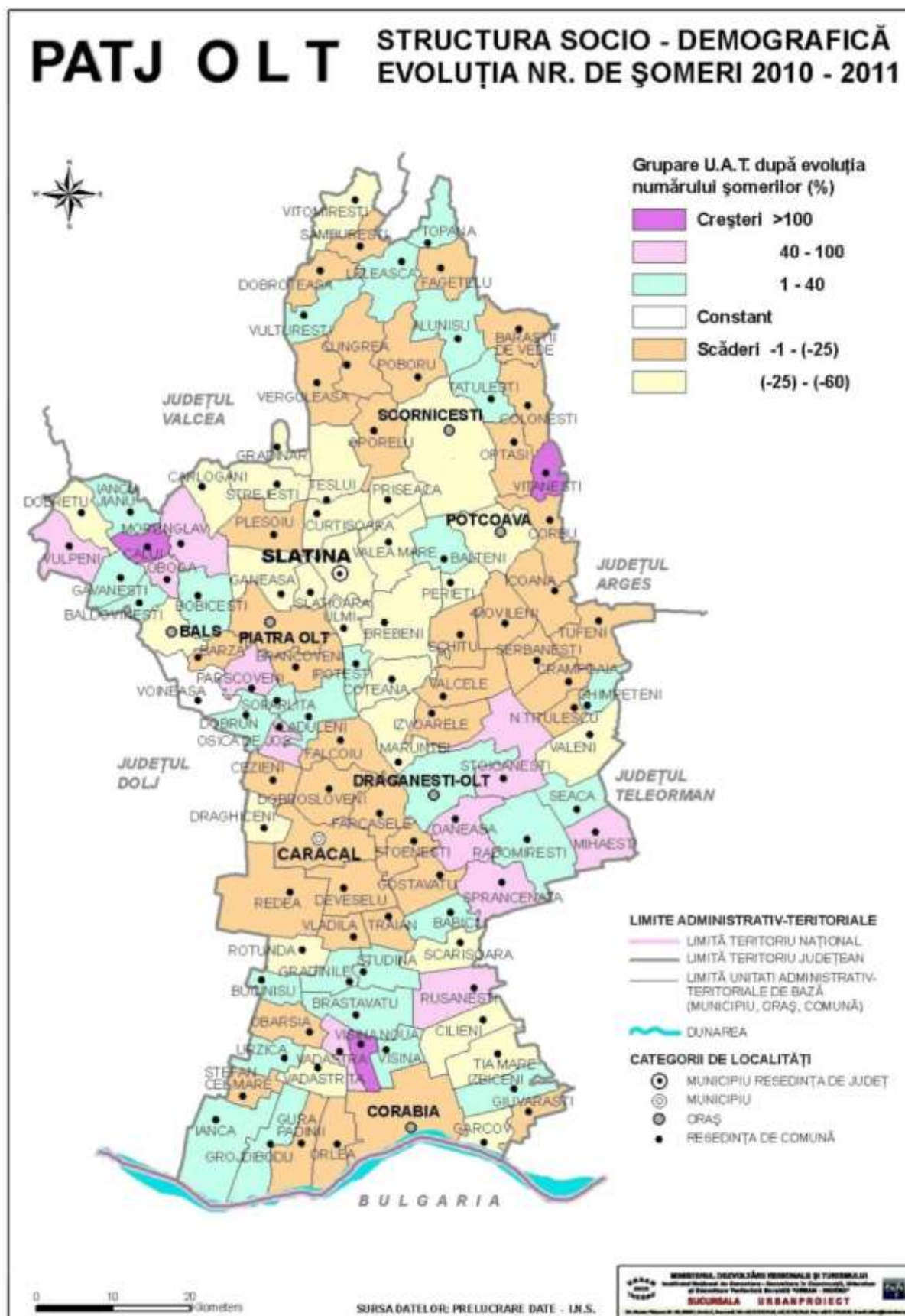

Figura IV.3.1.2 Harta localităților din județul Olt

Se observă că populația înregistrează de la an la an o tendință descrescătoare, atât în municipii și orașe, cât și în comune.

Valoarea natalității în județul Olt este apropiată de cea care caracterizează ansamblul național (8‰), fiind de **7,81‰** în anul 2010, cu 3615 născuți vii.

IV.3.2 Expansiunea urbană

Modelele de urbanizare difuză și dezvoltarea rezidențială din perimetrul franjei rural – urbane au avut ca efect diminuarea terenurilor utilizate în scop agricol. Astfel, că procesul de urbanizare a franjei tinde să devină o condiție permanentă a zonei și nu o etapă de trecere și transformare a acestui areal. În același timp activitățile agricole desfășurate în acest perimetru tind să capete un specific al franjei, detașându-se de activitățile practicate în areale cu un grad ridicat de ruralitate. Regulamentul comunitar ce tratează dezvoltarea rurală (CE 1698/2005) percepe noile tendințe ale franjei rural – urbane, ca o trăsătură a teritoriilor aflate în zonele de tranziție rural – urban, atribuindu-le autonomie în stabilirea politicilor de dezvoltare pentru orizontul 2013 sau 2020. Într-un studiu realizat de OSCE (1997) au fost evidențiate caracteristicile principale atribuite activităților agricole din franja rural – urbană:

- prezența presiunii exogene asupra sectorului agricol în utilizarea terenului și al resurselor;
- condiții specifice de producție și comercializare a bunurilor și serviciilor influențate de proximitatea pieței de desfacere sau a consumatorilor finali;
- externalitățile produse de utilizarea intensivă a terenurilor (poluare cu diverse tipuri de îngrășăminte, distrugerea liniilor agroforestiere etc.) ;
- cadrul legislativ urban ce poate să limiteze activitățile agricole,
- marginalizarea sistemului agricol în acceptarea socială a indivizilor în cadrul sistemului economic, politic sau instituțional.

Situația expansiunii urbane în Municipiul Slatina este redata în Tabelul IV.3.2.1.

Tabelul IV.3.2.1.

ANUL	SUPRAFATA TOTALA (HA)	AGRICOL (HA)	CURTI CONSTRUCTII (HA)
2014	5393	3193	2200
2015	5393	3125	2268
2016	5393	3093	2300

Epansiunea urbană se produce atunci când rata conversiei de utilizare a teritoriului depășește rata de creștere a populației. Peste un sfert din teritoriul județului Olt a fost deja urbanizat. Tot mai multe persoane locuiesc singure, creând o cerere mai mare de spațiu locativ. Călătorim pe distanțe mai mari și consumăm mai mult. Între 1990 și 2014, peste 120 000 de hectare din teritoriul Județului Olt reprezintă terenuri construite. Această suprafață este echivalentă cu de trei ori suprafața Municipiului Slatina. Dacă tendința se menține, zona urbanizată se va dubla într-un interval de numai un secol.

Extinderea orașelor impune un consum mai mare de energie, necesită o infrastructură de transport suplimentară și necesită zone mai mari de teren. Toate acestea afectează mediul natural și duc la creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră, care, la rândul lor, produc atât modificări climatice, cât și valori crescute de poluare atmosferică și fonică. Drept consecință, epansiunea urbană are un impact direct asupra calității vieții populației care locuiește în orașe și în zonele pre-urbane.

„Expansiunea urbană este mai degrabă reflectarea unui nou stil de viață și a unor noi modele de consum decât al unei populații în creștere. Cererile mai mari de locuințe, resurse alimentare, transport și turism se reflectă într-o nevoie crescută de teritoriu. Terenurile agricole din jurul orașelor sunt adesea evaluate la prețuri mici și acest aspect facilitează expansiunea urbană vis-a-vis de presiunea exercitată de factorii menționați anterior.

IV.4. Prognoze și acțiuni întreprinse privind utilizarea terenurilor

În vederea utilizării eficiente a terenurilor la nivelul județului Olt se prognozează a fi întreprinse următoarele măsuri:

Competențe specific:

- Identificarea, proiectarea și implementarea soluțiilor de diminuare a impactului și de reabilitare a factorilor de mediu
- evaluarea și proiectarea implementarea planificării terenurilor
- analizarea, evaluarea și proiectarea măsurilor de recuperare a terenurilor degradate
- proiectarea și planificarea activităților de restaurare a ecosistemelor
- selectarea și proiectarea tehnicilor de revegetare.

Obiective:

- Proiectarea, compararea și implementarea soluțiilor de reconstrucție ecologică a terenurilor degradate;
- Tehnici de recuperare a terenurilor degradate
- Restaurarea ecosistemelor
- Tehnici de revegetare